

Szülőfalujában:

Emlékművet állítottak Dobi Istvánnak

Szőny lakossága vasárnap Dobi Istvánra, az Elnöki Tanács elhunyt elnökére emlékezett. A tanácsházzal szembeni Hősök terén bensőséges ünnepség közepette felavatták a falu szülőföldjének, Dobi Istvánnak emlékművét. Ott volt az ünnepségen Dobi István özvegye, Havasi Ferenc, az MSZMP KB tagja, a Komárom megyei pártbizottság első titkára, Barati József, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának titkára, dr. Beresztóczy Miklós, az országgyűlés alelnöke, Kroszner László, a Komárom megyei

tanács elnöke, valamint az Elnöki Tanács képviselői, a megye párt-, állami életének, tömegszervezeteinek más vezetői. Eljöttek a környező községekből, sőt a távoli vidékekről is Dobi István egykori barátai, tisztelői. Meghívták az avatóünnepségre mindazokat az intézményeket, szervezeteket, brigádokat is, amelyek az Elnöki Tanács volt elnökének a nevét viselik.

Az ünnepi beszédek után koszorúkkal, virágcsokrokkal borították be a szobor talapatát.

Küldöttségünk a Szovjetunióban

A Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának meghívására hétfőn elutazott a Szovjetunióba a Magyar Szocialista Munkáspárt pártmunkásküldöttsége, amelyet Nagy Tibor, a párt-és tömegszervezeti osztály helyettes vezetője vezet. A küldöttséget a Ferihegyi repülőtéren Hány Béla, a Központi Bizottság osztályvezető-helyettese búcsúztatta. Jelen volt Sz. Sz. Szatucsin, a szovjet nagykövetség tanácsosa. (MTI)

Mit fizetnek?

Hét esztendő után tönkrement Szeged mini-építővállalata, a TÓVÁLL. Veszteségét milliókban számolják. Manapság csődbe mehet egy építőcég? Mikor a beruházók, a megrendelők versengenek minden vállalkozóért, kőművesért, mikor az országban mindenütt új üzemek, lakótelepek születnek? Furcsa eset, amely mögött óhatatlanul közönséges krimi sejtnék...

ció gyengesége miatt vesztettünk! Sajnos későn, a felszámolásnál derült ki, hogy legjobban a főkönyvünk vezetett félre bennünket: nem kaptuk figyelmeztető jelzést vagyoni helyzetünkről, a valóságos kiadásról, bevételről. Tény, amikor már veszteségre álltunk, magas munkabért fizettünk ki. A műszaki vezető nem fogta össze a termelést, gyenge volt az ellenőrzés. Nemegyszer megesett, hogy az „egész vonal” félrevezette a TÓVÁLL-t: a művezetők papíron „építettek” — azaz vastagon számoltak el, s mi fizettük az el sem végzett munkáért...

kedtünk a pénzért. Persze kint a területen se ment minden normálisan: az emberek egykettőre rákaptak a lógásra. Na, de ezek után nem csodálom!

A kőműves: — Igaz, a TÓVÁLL gavallér módon fizetett. Ebből a szempontból a legjobb vállalat Szegeden, még a magaspítónél sem kerestem ennyit. — És most hova megy dolgozni? — Egy téesz-üzemágba. Azt mondják, ott is jó a kereset.

NEM KRIMI

Átvizsgálták a főkönyveket, s kiderült, hogy a TÓVÁLL-t nem közönséges bűncselekmények rendítették meg. Hát akkor mi? A kérdést a vállalkozás vezetőjének tettem fel. A válasza:

— Ellenünk dolgozott sok minden, hirtelen nem is tudnék jól válogatni, mérlegelni az okok között. A kérdés viszont jogos: miért nem sikerült életben maradnunk, rendesen dolgoznunk? Feladatunk bőven akadt, válogathattunk is. Miután a termelőszövetkezetek — alapító tagjaink —, annak idején, 1963-ban megalakították a TÓVÁLL-t, a munkát a mezőgazdasági szférás épületekkel kezdtük. Az első esztendőben 156; 1969-ben már 280 dolgozónk volt. Aztán nyugtalanító jeleket tapasztaltunk, jobban mondván amikor én a céghez jöttem, észleltem. Úgy láttuk, nem megfelelő a gazdasági háttér. Kevés a pénzünk anyagra, munkabérré. Az állandó tökeszegénység miatt „sorban álltunk” a bankban, nem hiteleztek az építőanyagot szállító cégek sem. Kénytelenek voltunk rendre rossz kompromisszumokat kötni a partnerekkel, a megrendelőkkel, hogy nagy erőfeszítések árán szerezzünk munkabérrelvalót... A késedelmek miatt tavaly félmillió forintot fizettünk ki kötbérre, perköltségre, kamatra.

— Tehát az anyagi nehézségek? — Nemcsak azok. Azt hiszem, szervezetlenségünk, a létfontosságú adminisztráció gyengesége miatt vesztettünk! Sajnos későn, a felszámolásnál derült ki, hogy legjobban a főkönyvünk vezetett félre bennünket: nem kaptuk figyelmeztető jelzést vagyoni helyzetünkről, a valóságos kiadásról, bevételről. Tény, amikor már veszteségre álltunk, magas munkabért fizettünk ki. A műszaki vezető nem fogta össze a termelést, gyenge volt az ellenőrzés. Nemegyszer megesett, hogy az „egész vonal” félrevezette a TÓVÁLL-t: a művezetők papíron „építettek” — azaz vastagon számoltak el, s mi fizettük az el sem végzett munkáért...

CSAK A PÉNZ?

Az igazgató fiatal ember, tavaly nyár elején — megbízatása második esztendejében — idegszanatóriumba került. Rövid idő múlva visszatért — mint mondja — „Nem akartam feladni, abban bízom, hogy a kátyúból kiségethetjük a vállalkozást. De a bajok halmozódtak, egyre gyakrabban kellett „külön tornát” vívni azért, hogy a TÓVÁLL fizetést adhasson embereinek”.

A hivatalnok: — A számvitelünk sosem állt rendben, én ekkora összeviasszágot nem tapasztaltam még. És azok, akiket mi összeszedtünk! Végighallgattam a felvételek jelentkezőket, legtöbbször az azal kezdte „Mit fizetnek?” —, hogy mit kell érte csinálni, azt elfelejtették megtudakolni. És alkudtak az órabérre, mint a piacon! Mi, mert nem tehetünk mást — felvettük őket. Magas órabéréért. A rendes, becsületes munkások erre mérgesek lettek; joggal kérdezték: ha a jöttmenetek ennyit kapnak, mennyit érdemelnek ők? Így küszökölt mind magasabbra az órabér — teljesítés nélkül.

A technikus: — Valahogy nálunk nem alakult ki a fegyelem, az a légtör, amelyben érvényt szerezhettünk volna az utasításnak. Csak pénzzel operáltunk. A végén már szinte mindenért pénzt ajánlottunk.

A brigádvezető: — Ne írja be a nevemet, úgyis kilépek. Nekem az a véleményem, hogy a vezetőség nem jól irányított; sose volt időben anyag, később az utánpótlás, ideges-

FELELŐSÉG NÉLKÜL

Valóban, a TÓVÁLL a város legjobban fizető építővállalata volt, az átlagkereset a fizikai dolgozóknál 2577—2850 forintot (!) is elérte —, de akadt olyan fűtőszerelő, aki havonta 4000—4500 forintot vett fel. Személyenként ellenőrizhetetlen a produktum; összességében azonban igen: a magas keresetek mögött nem állt ilyen értékű teljesítmény. A TÓVÁLL — amely 1970-ben már csaknem negyszáz dolgozót foglalkoztatott — végül nem kapott hitelt a banktól. A legnehezebb időszakban a műszaki vezető egyszerűen kilépett. Példáját sokan követték, március közepén már 130 ember hiányzott, s ez fokozta a gondokat. „Ha a munkákat más vállalkozók fejezik be — az alapító tagoknak nagyobb lesz a veszteségük” — mondja végül lemondóan az igazgató. Aztán hozzáteszi: „Még nem kellett volna felszámolni, talán volt lehetőség...”

A páratlan szemlélő azonban másként látja: a TÓVÁLL-nak törvénytörően a csődhöz vezetett az útja. Esztendőről esztendőre csökkent a felelősség a feladatnal, a szakmával szemben. Ahogy az igazgató említette: az egész vonalon. Becsületes munka helyett logást választó órabérvadászoktól kezdve, a hamisan számoló művezetőig, a gyenge műszaki vezetésig, ellenőrzésig...

A kongresszus így fogalmazott nemrég: „Az anyagiasság tönkreteszi az alkotó légtör.” Hogy mennyire igaz ez, bizonyították rá a TÓVÁLL sorsa. Egy építővállalaté, amely hazánk eddigi legnagyobb építőipari konjunktúrájának idején befejezte pályafutását.

Matkó István

Óvoda Röszkén

Két óvodája van Röszkénnek, téesz óvodának hívják az egyiket. Nem hivatalosan, csak megkülönböztetésképpen. Van, aki azt mondja, igazából semmi köze sincs a termelőszövetkezethez — maga az elnökhelyettes is ezzel kezdi —, de azt is hallani lehet, hogy még mindig van alapja a ritka névadásnak.

Amikor új irodaházába költözött a Kossuth Termelőszövetkezet, akkor adta át — hivatalos okirattal adományozta — a régi óvodának. Hogy mire lehetne használni egy falu közepén levő épületet, elszörölni is nehéz. Ha csupán foltos zsákok raktára maradt volna, gazdasági embereink akkor is gazdaságosabbnak mondhatnák. De mi haszna

óvodai személyzet nyújtott műszakos béréhez a szövetkezet a maga forintjaiból minden hónapban raadást fizet. Az indoklás igen egyszerű: megéri a gazdaságnak.

Az óvónők azért szeretik, ha az eddiginél is szorosabbra fonódhatna a kapcsolat. A fiatalok társadalmi munkáját kérik inkább. Ha fát ültetnének alkalmas időben az udvarra, árnyékosabb lenne a gyerekek játszótere. Néhány egyszerű játék is kikerülhetne könnyen a kezük közül. Az építőbrigádnak szinte semmi munka lenne egy pannelcsaló medence, a gyerekeknek valóságos áldás. Biztosan megérkezik a segítség

H. D.

Játék az óvoda udvarán

van egy szövetkezetnek abból, hogy óvoda lett a házból?

Amíg csak egy intézmény volt a falunak az apró gyerekek nevelésére, bezúfolással sem lehetett helyet csinálni mindenkinek. Nyaranként nyílt néhány hónapra egy kisegítő, de hirtelen egyes lett az is. Amikor törvénybe íktatták, hogy a szövetkezet tagjainak munkát kell biztosítani, és a kötelező munkanapokhoz a nyáron túli hónapokat is hozzá kellett adni, akkor merült fel az addiginál is erősebben a kérdés: és a gyermekemet hová tegyem?

A kényszerűség hajtotta tehát oda a téesz vezetőit, hogy átadják épületüket. Lehetett benne szubjektív tényező is valamennyi, de a végső döntést a gazdaság számításai hozták meg.

A járási hivatal emberei mondják, hogy mostanáig nem találtak párját a röszkéi példának. Ennyire áttelesen még ritkán számolnak szövetkezeteink, hogy maguk járnak jól, ha a művelődésügyet támogatják. Röszkén azt is hozzátették a kalkulációhoz, hogy még jobb lenne, ha nem kellene délután hazasielniük az asszonyoknak, mert hátha kiteszik a gyereket az óvodából. Reggel 6-tól este 6-ig nyugodtan dolgozhatnak, ha összezsúfolódik a munka. Paprikaitöltéstől paprikaszedésig itt mindig összezsúfolódik. Az

A második műszak könnyítése

A Belkereskedelmi Minisztérium a nők élet- és munkakörülményeinek javítására széles körű intézkedési programot dolgozott ki, amelyben meghatározta a belkereskedelem, a vállalatok és a szövetkezetek feladatait a vásárlások körülményeinek javítására, a főzés, a mosás és a lakáskarítás megkönnyítésére.

A minisztérium egyebek között szükségesnek tartja és elősegíti az önkiszolgálás szélesebb körű elterjesztését.

A számítások szerint 1975-ig a jelenlegi 6300 helyett legalább 8000 üzletben lesz önkiszolgálás. A Zöldérett megháromszorozza az előre csomagolt áruk mennyiségét. A minisztérium állásfoglalásában felhívja a vállalatokat, hogy vevőszolgálat szervezésével és a tartós fogyasztási cikkek előjegyzésével könnyítsék meg a vásárlásokat.

A kereskedelmi vállalatoknak gondoskodniuk kell elegendő elektromos háztartási készülékről. A minisztérium a társ tárcákkal együttműködve szorgalmazza új háztartási gépek — mosógépek, elektromos ruhaszárítók, gőz-, pára- és gázelszívó berendezés — gyártását.

Szükségesnek tartja a minisztérium azt is, hogy a vendéglátó vállalatok az éttermekben, a bisztrókban és arra alkalmas üzemi éttermekben vezessék be a vacsoraszolgáltatást.

Elhunyt Gombás Pál Kossuth-díjas akadémikus

Gombás Pál kétszeres Kossuth-díjas akadémikus, a Magyar Tudományos Akadémia elméleti-fizikai kutatócsoportjának igazgatója, a Budapesti Műszaki Egyetem villamosmérnöki kara fizikai intézetének vezetője hétfőn, 62 éves korában tragikus birtelenséggel elhunyt. Gombás Pált az Akadémia saját halottjának tekintik. Temetéséről később intézkednek.

Gombás Pál, a magyar elméleti fizika kimagasló egyénisége 1909-ben született. 1939-ben egyetemi tanárrá nevezik ki, 1947 óta a Magyar Tudományos Akadémia tagja, hosszú ideig alelnöke.

Üttörő szerepet játszott a hazai elméleti fizikai kutatások megindításában. Munkássága az elméleti atomfizika, szilárdtest-fizika és magfizika terén nagy nemzetközi elismeréssel kísért eredményekkel gazdagította a tudományt. 12 könyve és több mint 130 tudomá-

nyos dolgozata jelent meg idehaza és külföldön. Tudományos működése mellett kimagasló eredményeket ért el a tudományos nevelőmunkában is. Korai halálával pótolhatatlan veszteség érte a magyar tudományt.

A körzeti orvosok szerepe az egészségügyben

A Magyar Általános Orvosok Tudományos Egyesülete — MAOTE — rendezésében vasárnap Siófokon befejeződött a körzeti orvosok első országos kongresszususa. A háromnapos tanácskozáson az ország minden részéből egybegyűlt mintegy hatszázötven orvos vitatta meg a biztosítottak egészségügyi és szociálpolitikai kérdéseit. A kongresszuson leszöge-

ték, hogy a szocialista egészségügyben kiemelkedő szerepe van a körzeti orvosnak, nemcsak a betegségek gyógyításában, hanem az egyén és a társadalom számára ugyanolyan fontos megelőzés, gondozás és rehabilitáció terén is. Ezeket a feladatokat csak szakszerűen képzett, és az orvossal jól együttműködő asszisztencia segítségével lehet megvalósítani. (MTI)

Távközlési világnap

Tegnap délután a nemzetközi távközlési világnap alkalmából ünnepséget tartottak a Posta vezérigazgatóság tanácstermében, ahol Horn Dezső közlekedés- és postaügyi miniszterhelyettes, a Magyar Posta vezérigaz-

gatója mondott ünnepi beszédet. Tegnap a 4-es, a 62-es, a 114-es budapesti postahivatalban, valamint Miskolcon, Debrecenben, Szegeden, Pécsen és Sopronban alkalmi bélyegzőt használt a posta. (MTI)